

Subsidiereglement
**Aanleg en beheer van meerjarige graskruidenstroken binnen het project
'Water+Land+Schap 2.0 Zwalmvallei'**

Artikel 1 – Doelstelling

Dit subsidiereglement kadert binnen het project 'Water+Land+Schap 2.0 Zwalmvallei' in de provincie Oost-Vlaanderen. De overeenkomsten die tot stand komen op basis van dit subsidiereglement dragen bij aan de overkoepelende doelstellingen van dit project, door zich specifiek te richten op de aanleg en het beheer van meerjarige graskruidenstroken langs erosiegevoelige landbouwpercelen die zich in het projectgebied bevinden.

De doelstellingen van de beoogde overeenkomsten zijn:

- 1° de instroom van sediment, nutriënten en bestrijdingsmiddelen in het watersysteem van het Zwalmbeekken verminderen;
- 2° het bevorderen van de biodiversiteit op het perceel en in de onmiddellijke omgeving van het perceel;
- 3° de bestuiving op het perceel bevorderen;
- 4° het laagdrempelig realiseren van bijkomende stroken bovenop deze gerealiseerd vanuit het aanbod van het gemeenschappelijk landbouwbeleid;
- 5° voortbouwen op de positieve ervaringen uit vorige projecten in dezelfde regio.

Artikel 2 - Definities

- (1) 'Steunpunt Erosie' is een samenwerking tussen het Provinciaal Centrum voor Milieuonderzoek en de dienst Landbouw en Platteland van de Provincie Oost-Vlaanderen. Zijn kerntaken zijn: coördineren van de erosiebestrijding in 21 gemeenten in de Vlaamse Ardennen (erosiecoördinator), uitvoer geven aan het provinciaal project 'kleinschalige opvangsystemen' (erosiedammetjes), en dienstverlening i.h.k.v. projectwerking.
- (2) 'Water+Land+Schap 2.0 project Zwalmvallei' is een project dat voortvloeit uit het Riviercontract Zwalmbeek zet in op het vermijden van wateroverlast, erosie, droogte en het opwaarderen van het landschap in het afstroomgebied van de Zwalmbeek.

Het projectgebied van project 'Water+Land+Schap 2.0 project Zwalmvallei' ligt volledig in Oost-Vlaanderen en spreidt zich uit over Zwalm, Horebeke, Zottegem en Brakel. Het omvat ruwweg het stroombekken van de Zwalmbeek. Het project werkt rond: duurzaam en klimaatrobuust bodembeheer, het uitvoeren van erosiebestrijdingsmaatregelen, het bovenstrooms vasthouden van water, kennisoverdracht omtrent alternatieve teelten, de waterbeschikbaarheid voor de landbouw en natuur bevorderen, het versterken van het groen-blauwe netwerk.

Binnen dit project kunnen landbouwers binnen het afstroomgebied van de Zwalmbeek en zijlopen aanspraak maken op een financiële tegemoetkoming voor de aanleg en het beheer van meerjarige graskruidenstroken op erosiegevoelige akkerpercelen. Deze stroken verenigen meerdere ecosysteemdiensten. Ze bufferen de instroom van sediment, nutriënten en bestrijdingsmiddelen in het watersysteem, versterken de biodiversiteit en helpen groenblauwe netwerken uitbouwen. De stroken zijn niet cumuleerbaar met vergoedingen uit het aanbod van het gemeenschappelijk landbouwbeleid maar een aanvullend aanbod om te komen tot een verhoogde realisatiegraad binnen het projectgebied. De beoogde output is een sterker, klimaatrobuster landbouwlandschap met een betere waterkwaliteit, minder

erosie, meer biodiversiteit en bewustere landbouwers.

- (3) 'Meerjarige graskruidenstrook' is een strook ingezaaid met een mengsel van grassen, vlinderbloemigen en kruiden. De strook vangt modder op afkomstig van hoger gelegen akkers, voorziet heel wat diersoorten van voedsel en schuilgelegenheid, trekt bestuivers en natuurlijke plaagbestrijders aan en zorgt ervoor dat chemische bestrijdingsmiddelen en meststoffen verminderd terecht komen in het watersysteem.
- (4) 'Erosiegevoelig perceel' betekent dat het aangegeven landbouwperceel volgens de potentiële bodemerosiekaart van het Departement Omgeving (Vlaamse Overheid) geklasseerd is als laag, matig, hoog of zeer hoog erosiegevoelig ofwel een landbouwperceel dat aan minstens 1 van volgende criteria beantwoordt:
 - 1° Er loopt een aaneengesloten afstromingslijn door het perceel (afstromingskaart enkelvoudige/meervoudige stroomlijnen op www.dov.vlaanderen.be).
 - 2° Er treedt aantoonbare erosie op op het perceel (aan te tonen met fotomateriaal of bewijs van melding modderoverlast bij gemeente),
 - 3° Het perceel is volledig of gedeeltelijk gelegen in een knelpuntgebied dat is opgenomen in het gemeentelijk erosiebestrijdingsplan.
- (5) 'Conditionaliteit erosiebestrijding' van Vlaanderen; betreft deze omtrent het bodembewerkingsbeheer om erosie tegen te gaan (GLMC5) van Agentschap Landbouw en Zeevisserij, in kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid.
- (6) 'Afstromingslijn' is een lijn in het landschap waar het water na een regenbui potentieel geconcentreerd afstroomt, rekening houdend met de topografie en de aanwezige waterlopen. Deze zijn raadpleegbaar op www.dov.vlaanderen.be (afstromingskaart enkelvoudige stroomlijnen en afstromingskaart meervoudige stroomlijnen).
- (7) 'Gemeentelijk erosiebestrijdingsplan' is een plan waarin alle erosieknelpunten op grondgebied van een gemeente zijn opgenomen en maatregelen worden voorgesteld om deze aan te pakken.
- (8) 'Aangegeven landbouwperceel' is een landbouwperceel dat werd aangegeven bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij (Vlaamse Overheid) via de verzamelaanvraag.
- (9) 'Verzamelaanvraag' is een aangifteformulier voor land- en tuinbouwers. Met de verzamelaanvraag kunnen land- en tuinbouwers hun verplichte aangiften uitvoeren en steun aanvragen voor rechtstreekse betalingen of betalingen in het kader van ecoregelingen, agromilieu- en klimaatmaatregelen, beheerovereenkomsten, hectaresteen, enz.
- (10) 'Provinciaal contactpersoon' is een lid van het provinciepersoneel dat de aanvraag behandelt.
- (11) 'Overeenkomst' is het document met afspraken tussen de Provincie en de aanvrager waarin de algemene en bijzondere voorwaarden en de bijbehorende subsidie van de gekozen strook staan vermeld, en waaruit rechten en plichten voortvloeien voor beide partijen.
- (12) 'Burenpremie' is een eenmalige premie aan de begunstigde ter bevordering van de realisatie van aaneengesloten bufferstroken, wanneer een andere begunstigde in vorige of hetzelfde jaar of de daarop volgende inzaaiperiode eveneens een overeenkomst afsluit op een buurperceel.
- (13) 'Begunstigde' is de aanvrager bij een afgesloten overeenkomst.

(14) 'Controleverslag' is het document dat opgemaakt wordt door steunpunt Erosie na controle ter plaatse waarin wordt beschreven of al dan niet aan de verplichtingen van de overeenkomst worden voldaan; inclusief de maatregelen die dienen getroffen te worden om aan de overeenkomst te voldoen indien er niet aan voldaan wordt.

(15) 'Eindcontroleverslag' is het document dat opgemaakt wordt door steunpunt Erosie wanneer vastgesteld wordt dat de begunstigde in gebreke blijft wat betreft de maatregelen en de naleving van de overeenkomst.

Artikel 3 – Voorwerp

Binnen de perken van de daartoe in het meerjarenplan van de Provincie Oost- Vlaanderen goedgekeurde kredieten en overeenkomstig de bepalingen van dit reglement kan de Deputatie subsidies toekennen aan:

- 1° natuurlijke personen en rechtspersonen;
- 2° voor het aanleggen en beheeren van hogervermelde meerjarige graskruidenstroken in overeenstemming met de bijlage 2 'Overzicht fiche voor aanleg en beheer van meerjarige graskruidenstrook binnen het project Water+Land+Schap 2.0 Zwalmvallei';
- 3° in de gemeenten Zwalm, Brakel, Horebeke en Zottegem binnen het afstroomgebied van de Zwalmbeek en zijwaterlopen.

Artikel 4 – Aanvraagcriteria

Om in aanmerking te komen voor de subsidie moet cumulatief aan de volgende criteria zijn voldaan:

- 1° De meerjarige graskruidenstrook wordt gerealiseerd op het grondgebied van de gemeente Zwalm, Brakel, Horebeke of Zottegem binnen het afstroomgebied van de Zwalmbeek en haar zijwaterlopen;
- 2° De gemengde grasstrook wordt aangelegd op een akkerperceel;
- 3° Tijdens de duur van de overeenkomst wordt er maximum 1 jaar gras als hoofdteelt opgenomen in de teeltrotatie van het akkerperceel;
- 4° Het akkerperceel is een 'erosiegevoelig perceel' volgens de definitie vastgelegd in artikel 1 (4) van dit reglement;
- 5° De meerjarige graskruidenstrook wordt gerealiseerd langs de laagst gelegen perceelsgrens van een aangeven akkerperceel. Indien een perceel in meerdere richtingen afhelt, kan een gemengde grasstrook worden gerealiseerd onderaan elk van de perceelsgrenzen die afstromend water ontvangen.
- 6° De afmetingen van de meerjarige graskruidenstrook worden in overleg met het Steunpunt Erosie bepaald. De minimumbreedte op het smalste deel is 3 m.
- 7° De subsidie wordt aangevraagd door diegene die de strook aangeeft in de verzamelaanvraag (indien onverwacht gedurende de looptijd van de overeenkomst toch een wissel nodig is met een andere landbouwer dan kan dit mits bespreking met steunpunt Erosie en een onderlinge overeenkomst en duiden dat de koppeling met coregelingen, agromilieu- en klimaatmaatregelen, beheerovereenkomsten niet mogelijk is).

Artikel 5 – Aanvraagprocedure

5.1 Landbouwers met percelen in gekende prioritaire knelpuntgebieden zullen proactief benaderd worden met een voorstel voor het aanleggen van meerjarige graskruidenstroken;

5.2 Landbouwers die niet op basis van artikel 5.1 werden benaderd, maar wel van oordeel zijn aan de aanvraagcriteria te voldoen kunnen op eigen initiatief contact op nemen met het steunpunt erosie

via het mailadres erosie@oost-vlaanderen.be. In de mail dient de landbouwer zijn contactgegevens (e-mail en gsm-nummer) en een kaart met de ligging van de betrokken percelen toe te voegen. De landbouwer wordt vervolgens gecontacteerd door het steunpunt Erosie om dit verder te bespreken.

5.3 De termijnen voor het contact opnemen via erosie@oost-vlaanderen.be zijn als volgt:

- 1° Vóór 10/03/2025 voor overeenkomsten met startdatum 01/04/2025. Inzaai dient in dat geval te gebeuren vóór 30/04/2025.
- 2° Vóór 10/08/2025 voor overeenkomsten met startdatum 01/09/2025 hebben. Inzaai dient in dat geval te gebeuren vóór 15/10/2025.
- 3° Vóór 10/03/2026 voor overeenkomsten met startdatum 01/04/2026 hebben. Inzaai dient in dat geval te gebeuren vóór 30/04/2026.

5.4 Steunpunt Erosie neemt vervolgens binnen de tien dagen contact op om de aanvraag te bespreken..

Artikel 6 - Procedure tot opmaak van een overeenkomst

6.1 Bij akkoord van de landbouwer na de proactieve benadering of na bespreking van een aanvraag wordt een plaatsbezoek ingepland om een concreet voorstel van overeenkomst uit te werken, op basis van het ontwerp van overeenkomst voor de aanleg en het beheer van een meerjarige graskruidentrook binnen de contouren van het project Water+Land+Schap 2.0 Zwalmvallei (bijlage 1).

6.2 De uitgewerkte overeenkomst wordt door de aanvrager ondertekend en terugbezorgd, en wel ten laatste op:

- 1° 23/03/2025 voor overeenkomsten met startdatum op 01/04/2025;
- 2° 24/08/2025 voor overeenkomsten met startdatum op 01/09/2025;
- 3° 22/03/2025 voor overeenkomsten met startdatum op 01/04/2026.

Artikel 7 – Beslissingsprocedure van de overeenkomst

7.1. Het door de aanvrager ondertekende voorstel van overeenkomst wordt ter goedkeuring en ondertekening voorgelegd aan de deputatie. De definitieve overeenkomst wordt per mail terugbezorgd aan de begunstigde.

7.2 De ontwerpovereenkomsten worden voorgelegd aan de deputatie in volgorde van datum en tijdstip van ondertekening door de aanvrager en tot uitputting van het krediet.

Artikel 8 – looptijd van de overeenkomst

8.1 De looptijd van een overeenkomst bedraagt twee of drie teeltseizoenen.

8.2 De instapmomenten voor de overeenkomsten die overeenkomstig dit reglement zullen worden afgesloten zijn:

- 1° 01/04/2025;
- 2° 01/09/2025;
- 3° 01/04/2026.

8.3 De looptijd bij een overeenkomst voor twee teeltseizoenen loopt volgens het volgend stramien, afhankelijk van het gekozen instapmoment:

- 1° Bij keuze voor instapmoment op 01/04/2025 loopt de overeenkomst van 01/04/2025 tot en

met 15/03/2027;

2° Bij keuze voor instapmoment 01/09/2025 loopt de overeenkomst van 01/09/2025 tot en met 15/03/2028;

3° Bij keuze voor instapmoment op 01/04/2026 loopt de overeenkomst van 01/04/2026 tot en met 15/03/2028.

8.4 De looptijd bij een overeenkomst voor drie teeltseizoenen loopt volgens het volgend stramien, afhankelijk van het gekozen instapmoment:

1° Bij keuze voor instapmoment op 01/04/2025 loopt de overeenkomst van 01/04/2025 tot en met 15/03/2028;

2° Bij keuze voor instapmoment 01/09/2025 loopt de overeenkomst van 01/09/2025 tot en met 15/03/2029;

3° Bij keuze voor instapmoment op 01/04/2026 loopt de overeenkomst van 01/04/2026 tot en met 15/03/2029.

Artikel 9 – Bedrag van de subsidie en modaliteiten van uitbetaling

9.1 Het bedrag van de subsidie is afhankelijk van de aanvraag en het toegekende pakket en wordt berekend aan de hand van de oppervlakte van de strook:

1° Pakket 1: aanleg en beheer van een meerjarige graskruidenstrook, maaien **met afvoer** (strook wordt niet aangewend om te voldoen aan de conditionaliteit): € 2264/ha/teeltseizoen.

2° Pakket 2: aanleg en beheer van een meerjarige graskruidenstrook , maaien/klepelen **zonder afvoer** (strook wordt niet aangewend om te voldoen aan de conditionaliteit): € 1925/ha/teeltseizoen.

3° Pakket 3: aanleg en beheer van een meerjarige graskruidenstrook, maaien **met afvoer** (strook wordt aangewend om te voldoen aan de conditionaliteit): € 1564/ha/teeltseizoen.

4° Pakket 4: aanleg en beheer van een meerjarige graskruidenstrook , maaien/klepelen **zonder afvoer** (strook wordt aangewend om te voldoen aan de conditionaliteit): € 1225/ha/teeltseizoen.

9.2 Dit bedrag kan aangevuld worden met een éénmalige burenpremie van € 75 op voorwaarde dat de eigen strook die voorwerp uitmaakt van deze overeenkomst aansluit op een strook die door een andere landbouwer in hetzelfde teeltseizoen of de voorgaande of reeds gekend bij afsluiting tijdens de daarop volgende inzaaiperiode werd of wordt aangelegd door een andere begunstigde.

9.3 De uitbetaling van de subsidie gebeurt per overschrijving naar het bankrekeningnummer dat de aanvrager opgeeft in de subsidieovereenkomst, en wel op het volgende tijdstip:

1° Voor de overeenkomsten met startdatum 1 september wordt de subsidie voor de volledige looptijd van de overeenkomst uitbetaald vóór 31 januari van het jaar volgend op het jaar van de aanvang van de overeenkomst.

2° Voor de overeenkomsten met startdatum 1 april wordt de subsidie voor de volledige looptijd van de overeenkomst uitbetaald vóór 31 juli van hetzelfde jaar als het jaar waarin de overeenkomst aanvangt.

9.4 Een subsidie, verleend op basis van dit reglement, mag niet worden gecumuleerd met een andere subsidie van de Provincie Oost-Vlaanderen of met een gelijkaardige subsidie van een andere overheid voor dezelfde activiteiten op dezelfde locatie. Denk hierbij aan ecoregelingen, agromilieuen klimaatmaatregelen, beheerovereenkomsten in kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, enzovoort.

9.5 De toekenning van deze subsidie gebeurt in overeenstemming met het gelijkheidsbeginsel en de regelgeving inzake staatssteun.

9.6 De subsidie wordt toegekend als de-minimissteun.

Artikel 10 – Verbintenissen van de aanvrager van de subsidie

Vanaf het sluiten van de overeenkomst tot het einde van de duur van de overeenkomst leeft de begunstigde de overeenkomst na, onderwerpt hij zich aan de controle van de naleving ervan en stelt alle gegevens die nodig zijn om de beheermaatregelen te controleren en te monitoren op eenvoudige vraag ter beschikking van de provincie Oost-Vlaanderen.

Artikel 11 – Controle en sancties

11.1 De Provincie Oost-Vlaanderen heeft het recht om de aanwending van de subsidies te (laten) controleren op basis van het Reglement van 12 oktober 2005 met betrekking tot de controle op de toekenning en op de aanwending van toelagen en de reservevorming met provinciale subsidies. Dit reglement bevat, afhankelijk van het bedrag van de subsidie, de controlemechanismen en een opsomming van de stukken die in functie van de financiële controle minimaal moeten worden ingediend ter verantwoording van de subsidie.

Indien blijkt dat onjuiste gegevens werden opgenomen in de aanvraag van de subsidie of in de in te dienen stukken of indien blijkt dat dit reglement niet correct werd nageleefd, kan de Deputatie, onverminderd het vorige lid, de toegekende subsidie geheel of gedeeltelijk terugvorderen. Misbruik kan aanleiding geven tot uitsluiting van toekomstige subsidies van de Provincie Oost-Vlaanderen.

11.2 Binnen het kader van dit subsidiereglement zal de controle op naleving door de Provincie gebeuren in overeenstemming met de volgende modaliteiten:

1° Na inzaaiperiode en jaarlijks zal het Steunpunt Erosie een controle ter plaatse uitvoeren, waarna een controleverslag wordt opgesteld.

Indien blijkt dat iets niet in overeenstemming met de overeenkomst gebeurt, dan wordt dit genoteerd in het controleverslag dat aan de begunstigde wordt overgemaakt. De begunstigde kan zijn opmerkingen hieraan toevoegen; en kan desgewenst een plaatsbezoek vragen waar beide partijen op aanwezig zijn.

. Indien nodig, zal de begunstigde naar aanleiding van vaststellingen in het verslag de mogelijkheid krijgen om maatregelen te treffen om aan de overeenkomst en zijn bijlagen te voldoen binnen de in het verslag afgesproken termijn.

2° Als na de in het controleverslag afgesproken termijn vermeld in artikel 11.2, 1° wordt vastgesteld dat de begunstigde in gebreke blijft wat betreft de maatregelen en de naleving van de overeenkomst, kan een ongunstig eindcontroleverslag worden opgesteld en afgeleverd. In dergelijk geval ontvangt de begunstigde geen subsidie. Indien de subsidie reeds werd uitbetaald, wordt deze teruggevorderd.

11.3 Binnen de 30 kalenderdagen na de datum van kennisgeving van het eindcontroleverslag kan de begunstigde een gemotiveerd bezwaar indienen bij de deputatie. De deputatie zal kennisnemen van het bezwaar van begunstigde en daaropvolgend vragen aan het Steunpunt Erosie om hun standpunt schriftelijk in te dienen. De deputatie komt op basis van de standpunten van de begunstigde en het steunpunt Erosie tot een besluit en zal haar beslissing aan de begunstigde ter kennis geven via een aangetekend schrijven.

Artikel 12 – Betwistingen

De deputatie beslist over alle betwistingen met betrekking tot de toepassing van dit reglement.

Artikel 13 – Slotbepalingen

13.1 Dit reglement treedt in werking op 1 maart 2025 en eindigt op 31 maart 2029.

13.2 Het document 'Overzicht fiche voor aanleg en beheer van meerjarige graskruidenstrook binnen het project Water+Land+Schap 2.0 Zwalmvallei' is in bijlage te vinden en maakt integraal deel uit van dit reglement. Voor zover er strijdigheden zouden bestaan tussen de bijlage en dit subsidiereglement, hebben de bepalingen uit het subsidiereglement voorrang op de vernoemde fiche.